

Qarabağ - qeyrət qalamız

• Zəlimxan YAQUB,
xalq şairi

Nədənsə, Qarabağ deyiləndə ilk olaraq xəyalıma alınmaz Şuşa qalası gəlir. Ucalığına görəmi, tarixi şərəfinə görəmi, musiqi beşiyi olduğuna görəmi? Bilmi-rəm! Bircə onu bilirəm ki, ha-rada qalamız varsa, orada ba-sılmazlığımız, düşməyə mey-dan oxumağımız var.

*Gözəlliyə, gözələ könlünü bağlayanda
Füzuli "heyrət" - dedi.*

*Millətinin halına güləndə, ağlayanda
Sabirim "Qeyrət" - dedi.*

*Heyrət ilə qeyrəti yağurdular, yarıdılar,
Bu ölümlü dünyada bir ölməzlik tapdılar!
Hər biri bu dünyada həyat qədər qalası,*

*Azərbaycan şeirinin
Biri heyrət qalası!
Biri qeyrət qalası!*

Azərbaycanın ağır günlərində, millətin dar ayağında mənəvi qalalarımız olan Xətəini, Koroğlunu, Nəbini, Qaçaq Kərəmi Koroğlu qalası, Ərk qalası, Şuşa qalası kimi özümüzə səngər eləmişik, Füzuli hey-rətini, Sabir qeyrətini qoşa qanada çevirmə-sək, torpağın hər qarışını inam yerinə, əqi-də beşiyinə döndərməsək, heç bir qələbə-dən söhbət gedə bilməz!

Xalqımızın tarixboyu yaratdığı ölməz sə-nət abidələri - bayatılar, nağıllar, dastanlar bugünkü nəsillər üçün ibrət dərsi olmalıdır!

Bir bayatının yaratdığı bir dünya hikmə-tə fikir verin:

*El gözlü sərdar gözlər,
Sərdar başı dar gözlər.
Hər igid bir sərdardır,
Görə bilsə dar gözlər.*

Xalqın taleyi tələb edir ki, dargözlüyü, xəbisliyi, mənəm-mənəmlik xəstəliyini birdəfəlik yaddan çıxardaq. Kökünə tapı-nan, özünə qayıdan, milli mənliliyini dərk edən, müstəqillik yolunda kövrək addım-larını atan Azərbaycanı ancaq və ancaq güclü əqidələr, böyük inamlar xilas edə bilər! Hər kişiye Koroğlu, hər oğula Xan Eyvaz kimi baxmasaq, igidlərimizə veri-lən qiymətdə xəsislik eləsək, ağsaqqallarımızı Allah gözündə görməsək, Allah bizə qənim olar.

Gəlın, bir anlığa keçmişə boylanaq. Tey -

murla İldırım, Sultan Səlimlə Xətəini, xanlıqlar dövründəki qardaş qırğınlarını, tayfa psixologiyasını yadımıza salaq və fi-kirləşək!

Biz dünəni böyük səhvlərin ağrı-acısını daddığımız kimi, gələcək nəsil də bizim səhvlərimiz ucundan, bizim ağılsızlığımız hesabına sonsuz bəlalara düşər olmasın!

Bu gün acı bir həqiqət hamı tərəfindən etiraf olunmalıdır. Gözümüz baxa-baxa görməmişik, qulağımız eşidə-eşidə eşitmə-mişik, dilimiz ola-ola dinməmişik. Kar ol-maq, kor olmaq, lal olmaq mütliliyinə öy-rəşmişik, aqlımız kəsə-kəsə mənəviyyatımızı şikəst eləmişik.

Rəhmət sənə, böyük Sabir! "Görmə, baş üstə, yumaram gözümü!" İlahi, görək dəş olasan ki, bu misrannın daşdığı mənanın

dəhşətini dərk etməyəsən. Görək dəmir olasan ki, bu ölməz sənət əsərini yaradan kişinin aqlının üsyanına, qəlbinin fəryadına, gözlərinin yaşına dözsən, tab götür biləsən!

Qarabağ niyə qara taleyimizə döndü? Çünki toxun acdan xəbəri olmadı! Xocalı niyə yandı, kül oldu? Çünki başına kül olmuş rəhbərlərimiz xalqa arxa durmadı! Yanıb qaralmış kəndlərimiz niyə nəslimizin yaddaşına qara möhür kimi basıldı? Çünki möhür yiyəsi, səlahiyyət sahibi olan adamlar qaçqınlara, didərginlərə biganə qaldı. Niyə bizə Allahın qəzəbi keçdi? Çünki Allahsız olmağımızla zaman-zaman fəxr elədik. Daha bəsdir! Bıçaq sümüyə dirənib, qaradan artıq rəng yoxdur. "Səhv etməyən bir Allahdır" -deyiblər. Gəlin zamanın acı dərslərindən ibrət alağ! Yəni bir xalq deyiminə üz tuturam:

*Əzizim, nə qiyam,
Zülfün eylər nə qiyam.
Sən canından nə qıydın,
Mən canımdan nə qıyam.*

Vətənin taleyi təhlükədə qalanda, millətin qeyrəti sınağa çəkiləndə, xalq öz dünyəninə və sabahına qarşı ciddi məsuliyyət daşıyanda canınıza qiymağı bacarmasaq, Vətən yolunda ölümün ölümsüzlük şərafini duya bilməsək, cəmiyyət bizə heç nəyi qıyan deyil. Təbiət bizə heç nəyi bəxş etməyəcək!

Şuşanın tarixi şöhrəti sayılan, ulu şairə nənəmiz Natəvanın kövrək və unudulmaz misralarını xatırlayıram:

*Varımdır sınımdə dərdi-qəm nihan, ölürəm,
Fədə olum sənə, gəl eylə imtahan, ölürəm!*

Öz-özümə düşünürəm: on yeddi yaşında oğul itirən, vaxtsız oğul həsrəti, bala dağı görün həssas ürəkli, bənövşə təbiətli Natəvan Şuşanın bu gününü görsəydi, görəsən, nə hala düşər, nə yazar, nədən danışardı. Görəsən, Şuşanın bu günündə Xan "Qara -

bağ şikəstəsi"ni nə cür oxuyar, Bülbül

*Qalada yatmış idim,
Top atdılar oyanmadım-*

mahnısını necə dilə gətirərdi. Görəsən, Bülbülün ruhu duydumu ki, doğrudan da, top atdılar, oyanmadıq. Əgər vaxtında oyansaydıq, bu faciələrin heç biri olmazdı. Ruhdan düşmürəm! "Su axan yerdən bir də axar"- deyiblər. İnanıram ki, qələbəmiz, haqq işimizin nurlu sabahı uzaqda deyil!

Gözəllər gözəlimiz, müqəddəs məkanımız Qarabağ! Bir də onu deməliyəm ki, sənin başına nələr gəlib, şöhrətinə, adına, maddi və mənəvi sərvətlərinin tükənməzliyinə görə gəlib. Heç görmüsənmi, ovcu ova çıxanda çaqqala, tülküyə güllə ata, həmişə pələngi susdurmağa çalışır, meşədə min ağac olsa da, ildırım həmişə palıdı vurur, dünya gözəli dedi-qodu hədəfi olur, qar uca dağların başına yağır, zamanın dərdini böyük istedadlar çəkir. Sən də qismətinə bu ulu məqamlar, ali keyfiyyətlər düşüb.

Qəm yemə, qəddini əymə, gözəlliyinə çoxlarının gözünü tökməsən, olan oldu, innən belə bir tükünü qara yelə pay elməsin! Qoru bizi, qoru özünü, qoru gələcək şərafimizi! Ustad şairlərimizdən olan Əbdülxalq Cənnətinin bir beyti ilə dərdinə dərman tapıb, yarana məlhəm qoyuram:

*Zülm evi viran qalar, gər Kəbətullah olsa da,
Qan içən şəxsın içərlər qanın, Allah olsa da!*

Zülm evi Allahın evi olsa belə, dağılmadıdır! Böyük Nəsimi demişkən:

*Həq mənəm, həq mənədir, həq söylərəm,
Bulmuşam haqqı, ənəlhəq söylərəm!*

Qarabağım, qeyrətimin qalası! Haqq sənənsən, haqq sənəddir, həqiqət sənənin tərəfindədir! Cəbrayılın qanadı, Qorqudun xeyir-duası, Cabbarın muğamı səni bütün bələlardan qorusun! Amin!